

ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

© Вермінська О.М., Гориславець П.А., 2011

За економічним потенціалом та перспективами розвитку Львівська область займає високі позиції в Україні та має всі передумови для інноваційного розвитку, зокрема такі як: вигідне географічне розташування, висококваліфіковані трудові ресурси, потужний споживчий ринок, розвинена торгівельна та фінансово-кредитна система, потужний рекреаційно-оздоровчий і туристичний потенціал. Одним із ключових умов інноваційного розвитку регіону є наявність ефективної інноваційної інфраструктури, яка може забезпечити всебічну підтримку та сприяння у здійсненні інноваційної діяльності.

Проблемами розвитку інноваційної інфраструктури займалися багато науковців, серед них: Козик В., Жураковська М., Гринько Т., Фаріон І., Савчук Л. та інші. Однак, актуальним залишається питання розбудови інноваційної інфраструктури у регіонах, рівень та оцінка ефективності її функціонування, зокрема у Львівській області.

Відповідно до Закону України “Про інноваційну діяльність” [1] інноваційна інфраструктура являє собою сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності. Інноваційна інфраструктура є сприятливим середовищем, яке забезпечує необхідні передумови для взаємодії об'єктів інноваційної діяльності та включає систему необхідних соціальних, юридичних, економічних, інформаційних та інших інститутів, що підтримують як інноваційну діяльність, так і самих новаторів на всіх етапах інноваційного циклу.

Зважаючи на тенденції інноваційної розвитку в Україні, наявна інноваційна інфраструктура не здатна забезпечити відповідні умови для розвитку наукомістких технологій. Основними проблемами, що створюють перешкоди на шляху до розвитку інноваційної інфраструктури регіонів на думку В.Козика та М. Жураковської, є: відсутність взаємопов'язаної державної інноваційної політики та регіональної інноваційної політики; не налагоджений механізм підтримки інноваційної діяльності з боку місцевих органів влади; відсутність програм інноваційного розвитку в переважній більшості регіонів країни [3, с. 19].

За даними МОН України [4] станом на початок 2009 року в усіх регіонах України діяло лише 24 інноваційних центри, 28 науково-навчальних центрів, 11 інноваційних бізнес-інкубаторів, 5 центрів інновацій та трансферу технологій, 23 центри комерціалізації інтелектуальної власності, 21 науково-впроваджувальне підприємство, 19 регіональних центрів науково-технічної та економічної інформації, 10 інноваційно-технологічних кластерів, функціонують нечисленні консалтингові фірми та небанківські фінансово-кредитні установи. Крім цього, варто відзначити нерівномірність розподілу у регіонах. Так, у Полтавській області створено 3 інноваційних бізнес-інкубатори, у Луганській – 5 науково-навчальних центрів, 4 науково-впроваджувальних підприємства, 9 небанківських фінансово-кредитних установ, в Рівненській області діє 8 науково-впроваджувальних підприємств, в Івано-Франківській представлені майже всі елементи інноваційної інфраструктури – технологічний парк, інноваційний бізнес-інкубатор, дослідницький центр з питань інновацій, центр науково-технічної та економічної інформації, інноваційно-технологічний кластер, 3 центри комерціалізації інтелектуальної власності та 3 навчально-наукових центри. Достатньо розвинутою порівняно з іншими регіонами України є інноваційна інфраструктура у Донецькій, Хмельницькій, Житомирській, Миколаївській та Харківській областях. Разом з тим, є області, де з усіх елементів інноваційної інфраструктури представлено лише регіональний центр науково-технічної та економічної інформації (Сумська) або інноваційний центр (Чернігівська).

Інноваційна інфраструктура Львівської області представлена наступними елементами:

1. Західний науковий центр Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України – основна організуюча і координуюча ланка регіональної системи науково-технічної та інноваційної діяльності в західних областях України, орієнтована на вирішення актуальних соціально-економічних та культурних проблем розвитку регіону.

2. Науково-технологічний парк (НП) “Яворів”. НП “Яворів” займається впровадженням науково-технічних розробок у виробництво та виведенням їх на ринок через середні та малі підприємства. На сьогоднішній день в НП зареєстровано та виконуються близько 50 інноваційних та інвестиційних проектів загальною вартістю близько 138 млн. доларів США [2]. З метою підвищення доступності регіону для іноземних та вітчизняних інвесторів і надання їм всебічної допомоги в реалізації інвестиційних проектів у грудні 2010 року у структурі ТП “Яворів” створено контактано-координаційний центр, який забезпечує повний юридичний, фінансово-економічний, технологічний, організаційний супроводи реалізації інвестиційних та інноваційних проектів від моменту формування проектної пропозиції до запуску виробничих потужностей.

3. Державна бюджетна установа “Львівський регіональний центр з інвестицій та розвитку” займається розробленням та виконанням комплексу заходів щодо активізації інвестиційної діяльності, стимулювання розбудови регіональної інвестиційної інфраструктури; вживає заходи щодо впровадження сучасних інструментів сприяння залученню інвестицій, адаптованих до умов регіону, надання допомоги регіону у практичному їх застосуванні; сприянням у підготовці та реалізації інноваційних та інвестиційних проектів за принципом “єдиного вікна” та інше. Результати роботи Центру за 2010 рік: 36 інвестиційних та інноваційних проектів та пропозицій, 48 зустрічей з інвесторами, 5 впроваджених нових технологій за сприяння центру, 9 технологічних профілів, розміщених у системі трансферу технологій (RTTN).

4. Львівський Державний центр науки, інновацій та інформатизації (ЛьЦНІІ). ЛьЦНІІ є провідною державною науково-інформаційною структурою західного регіону України і охоплює своєю діяльністю Львівську, Тернопільську, а за деякими напрямками і Закарпатську області. Діяльність центру спрямована, насамперед, на вивчення попиту і, на цій основі, задоволення потреб підприємств і організацій усіх форм власності, а також фізичних осіб, в науково-технічній та економічній інформації, на дослідження проблем і формування підходів щодо функціонування регіональних інформаційно-інноваційних структур.

5. Західно-українська регіональна асоціація інноваційних фірм “Львівтехнополіс” є колективним членом Львівської обласної асоціації малого і середнього підприємництва, об’єднанням підприємницьких організацій Львівщини і виступає однією з пілотних організацій в області з питань практичної реалізації проектів створення технопарків та інноваційних центрів.

Загалом, інноваційна інфраструктура Львівщини є відносно сформованою, однак низка проблем правового, організаційного та економічного характеру в Україні загалом, а також відсутність комплексного підходу та належної взаємодії всіх учасників інноваційної діяльності на регіональному рівні не приводить до бажаних результатів. Саме тому, погоджуючись з думками науковців, вважаємо за необхідне якнайшвидше створення та затвердження Програми інноваційного розвитку Львівської області на найближчі роки, в якій би чітко були сформовані пріоритетні напрями інноваційної діяльності регіону, завдання, необхідні заходи, виконавці, обсяги, джерела фінансування та очікувані результати. Реалізація Програми повинна створити сприятливі умови для активізації інноваційної діяльності підприємств Львівщини та вдосконалення інноваційної інфраструктури.

1. Закон України “Про інноваційну діяльність” від 4 липня 2002 р. № 40—IV [Електронний ресурс]// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: www.rada.gov.ua;
2. Офіційний сайт Науково-технологічного парку “Яворів” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tp-yavoriv.at.ua>; 3. В.Козик. Проблеми функціонування регіональної інноваційної інфраструктури (на прикладі Львівської області) [текст] / В.Козик, М.Жураковська // Галицький економічний вісник.— 2010. — № 1(26). — С. 19-25; 4. Офіційний сайт Міністерства освіти та науки, молоді та спорту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>